

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності Облік та аудит

за темою:

«Облік і контроль руху товарів в роздрібній торгівлі

(на прикладі МСО ПП «Бедбойз»))»

Виконавець

студент обліково-економічного факультету

Герасимчук Олександр Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Кубік Валентина Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ З ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ТОВАРІВ	5
1.1. Організаційні основи та поняття торгової діяльності.....	5
1.2. Визначення, класифікація та методи оцінки товарів.....	8
1.3. Проблеми обліку та контролю руху товарів в сучасних умовах.....	20
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙ З ТОВАРАМИ НА ПРИКЛАДІ МСО ПП «БЕДБОЙЗ»	25
2.1. Організаційно-економічна характеристика МСО ПП «Бедбойз».....	25
2.2. Облік товарів та особливості його відображення на підприємстві.....	28
2.3. Торгівельна націнка: порядок формування, розрахунок та особливості відображення в обліку.....	36
2.4. Недоліки та основні напрямки вдосконалення обліку руху товарів у МСО ПП «Бедбойз».....	38
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ РУХУ ТОВАРІВ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ У МСО ПП «БЕДБОЙЗ»	41
3.1. Цілі, мета та завдання контролю руху товарних запасів на підприємстві.....	41
3.2. Методика контролю наявності та збереження товарів у МСО ПП «Бедбойз».....	43
3.3. Напрями удосконалення та поліпшення системи внутрішнього контролю.....	46
3.4. Аналіз фінансового стану МСО ПП «Бедбойз» як напрям підвищення ефективності діяльності підприємства.....	48
ВИСНОВКИ	56
Список використаних джерел	60
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. За умов формування нових ринкових відносин під час виходу з світової фінансової кризи торгівельно-посередницька діяльність займає особливе місце в Україні. Функції торгівлі вельми багатогранні і диференційовані. Торгівля покликана вирішувати виключно важливі завдання, інформаційні, змістовні і методологічні особливості яких виявляються на тлі загального механізму розширеного відтворення. В процесі руху товарів торгівельні підприємства займають особливе місце, виступаючи завершальною ланкою, опосередуючи стосунки між виробниками і споживачами продукції. Тому актуальним є вивчення особливостей обліку операцій роздрібною торгівлі.

Роздрібна торгівля є невід'ємною складовою економіки кожної країни. В Україні сфера обігу, до якої належить роздрібна торгівля, формує більшу частину ВВП. Для правильного керівництва діяльністю торгового підприємства необхідно мати повну, точну, об'єктивну, своєчасну інформацію. Це досягається веденням бухгалтерського фінансового обліку.

В основі господарської діяльності торгового підприємства лежать процеси придбання, зберігання і реалізації товарів. Тому основними цілями бухгалтерського обліку в торгівлі є: контроль за збереженням товарів, своєчасне подання керівництву підприємства інформації про товарообіг і валовий дохід, про стан товарних запасів та ефективності їх використання.

Питання та проблеми обліку реалізації товарів на підприємствах роздрібною торгівлі досліджувалися багатьма вченими. Тож можна виділити праці таких науковців як: Пушкаря М.С., Собка В.В., Бутинця Ф.Ф., Чебанової Н.Б., Савицької Г.В., Ткаченка Н.М., Мех Я.В., Чумаченка М.Р., Бордаша С.В., Поповича П.Я., Усача Б.Ф. та інших.

Визнаючи значний внесок цих учених, слід зазначити, що сучасні ринкові відносини постійно ставлять нові завдання щодо вирішення проблем

обліку операцій із реалізації товарів, тоді як існуючим дослідженням характерний класичний підхід до розкриття цього питання.

Актуальність теми полягає і в тому, що від повноти, своєчасності та правильності обліку руху товарів, їх належного оформлення та застосування оцінки на різних етапах руху залежать фінансові результати підприємства. В умовах постійного удосконалення та зміни ведення обліку товарів на законодавчому рівні виникають проблеми, що потребують вирішення.

Мета випускної роботи - дослідити теоретичний матеріал з обліку руху товарів, а також вивчити організацію та ведення бухгалтерського обліку в роздрібній торгівлі на прикладі досліджуваної організації.

Основними завданнями випускної роботи є:

- 1) Теоретична база обліку в торгівлі;
- 2) Формування уявлення про облік об'єкту дослідження;
- 3) Вивчення системи внутрішнього контролю на підприємстві;
- 4) Визначення проблем обліку та контролю;
- 5) Визначення резервів росту підприємства.

Завдання обліку в таких умовах полягає у відображенні операцій з надходження та вибуття товарів згідно відповідних інструкцій та стандартів бухгалтерського обліку.

В свою чергу, предметом дослідження по даній дипломній роботі є комплекс теоретичних, методичних та практичних питань з обліку, контролю і аналізу реалізації товарів в роздрібній торгівлі.

Об'єктом дослідження є господарські операції з реалізації товарів на підприємствах роздрібною торгівлі на прикладі МСО ПП «Бедбойз».

Методологічною основою виконання даної роботи є: наукові розробки вітчизняних і зарубіжних економістів з обліку й аналізу руху товарів на підприємствах роздрібною торгівлі, законодавчі та нормативні акти України, інструктивні матеріали, періодичні видання, інтернет-ресурси.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження та критичного розгляду основних аспектів та проблем теорії обліку товарів на підприємствах роздрібної торгівлі були зроблені такі висновки:

1. Торгівля товарами в роздріб є необхідною ланкою з постачання благ від виробників до споживачів та має ряд специфічних особливостей, що відрізняють її від оптової торгівлі.
2. Ціноутворення на роздрібних підприємствах відрізняється від інших підприємств і вимагає обліку торгівельних націнок.
3. Рух товарів від постачальників до покупців повинен відповідно оформлюватись документально с складення бухгалтерських проводок.
4. Внутрішній облік та контроль товарів підприємством проводиться методом інвентаризації и співставлення фактичного та документально оформленої кількості.
5. Роздрібні підприємства мають свої проблеми, що зумовлені особливостями галузі та оподаткуванням.

На підприємстві було виявлені наступні проблемні питання в обліку:

1. Невірне віднесення транспортно-заготівельних витрат і як наслідок формування собівартості
2. Невірний розподіл видатків по рахункам обліку - підприємство для обліку видаткової частини застосовує лише рахунок 92 «Адміністративні витрати» та рахунок 90 «Собівартість реалізації», а інші рахунки не використовує.
3. Не повне документальне оформлення руху товарів
4. Наявність ручних проведення в «1С: Підприємство
5. Частково відсутні реквізити на первинній документації.
6. Інвентаризація проводиться нерегулярно та з неповністю сформованою інвентаризаційною комісією.
7. Електронне адміністрування ПДВ

А також було виявлені наступні негативні моменти в системі внутрішнього контролю, які потребують удосконалення:

- Директор є бухгалтером і одночасно виконує контролюючі функції. Це означає, що фінансова звітність не перевіряється іншою особою.
- Програмне забезпечення «1С : Підприємство» оновлюється лише перед початком туристичного сезону та на його протязі
- Інвентаризація товарів проводиться нерегулярно.
- Інвентаризаційна комісія не завжди сформована у повному обсязі.

Проведений економічний аналіз діяльності підприємства показав, що підприємство знаходиться в фазі виходу з кризи. Тип фінансової стійкості змінився з 0.0.1. на 0.1.1. Це означає, що підприємство може за рахунок власних оборотних коштів та довгострокових зобов'язань покрити суму запасів. Однак, спостерігається деякі негативні зміни. Якщо в базисному році на 1 грн. запасів приходилось 3,43 грн. коштів, то в звітному 1,83 грн. Це обумовлено збільшення обсягу запасів та погашенням своїх довгострокових та короткострокових зобов'язань.

Також підприємство за звітний рік збільшило питому вагу власного капіталу в структурі джерел формування майна на 0,05. Це означає, що більше половини всіх джерел є власними, а значить підприємство не знаходиться у фінансовій залежності. Коефіцієнт фінансової залежності складає 1,77 в звітному році. Це означає, що підприємство віддає борги і здобуває фінансову незалежність. Як наслідок, позикового капіталу в структурі пасиву балансу менше, ніж власного капіталу. Зменшився коефіцієнт мобільності майна, однак це значення все ще залишається нижче рекомендованого значення.

На підприємстві виявлено великі проблеми з ліквідністю активів - надлишок найбільш ліквідних активів над найбільш терміновими зобов'язаннями у звітному році.

Аналіз рентабельності продажу показав покращення показників підприємства. Так рентабельність продажу від основної операційної

діяльності збільшилась з 0,011 грн до 0,16 грн. тобто на 0,05 грн. Це означає, що якщо на 1 грн. реалізованої продукції раніше приходилось 11 копійок доходу від основної операційної діяльності, то в звітному вже 16 копійок. Рентабельність продажу від операційної діяльності в попередньому році складала 11 копійок на 1 грн. реалізації, а в звітному 17 копійок. Щодо чистої рентабельності продажу – вона також збільшилась.

Структурно-динамічний аналіз основних елементів формування фінансових результатів показав суттєві зміни у діяльності підприємства. Найбільший вплив на формування чистого доходу мають результати операційної діяльності, що підтверджується фактами – собівартість реалізованої продукції і адміністративні витрати мають найбільшу питому вагу. Якщо в попередньому році собівартість реалізації складала 45,83% чистого доходу, то в звітному 38,64 %. Аналогічна ситуація і з адміністративними витратами – 43,34 % у попередньому році і 45,06% у звітному. Простежується негативна тенденція до збільшення їх питомої ваги. Таким чином, сформований прибуток від основної операційної діяльності у звітному році суттєво збільшився на 5,43 процентних пункти з 10,83% до 16,74% за аналізований період.

Позитивні зміни в структурі іншої операційної діяльності – доходи зменшились, але інша операційна діяльність не має суттєвого впливу на формування фінансових результатів. Фактично, до цієї статті відносяться нестачі матеріально-відповідальних осіб.

Щодо фінансової сфери, фінансові витрати не мають суттєвого впливу – їх частка зросла з 1,01% до 1,11%. Сюди входять відсотки за кредитом, оскільки в джерелах формування є позиковий капітал.

Загалом, підприємство покращило свій стан. Це підтверджується тим, що прибуток від звичайної діяльності і чистий прибуток збільшились. Їх зростання в структурі складає 5,34 та 4,5 відсоткових пункти відповідно.

Підсумовуючи все вищесказане, можна зробити висновок – у підприємства є резерви росту у зменшенні адміністративних витрат, оскільки

вони мають суттєвий вплив. Керівництву слід більш детально вивчити структуру та причини виникнення адміністративних витрат для їх оптимізації, зменшувати розмір позикового капіталу для покращення фінансової стійкості і покращення фінансової незалежності, підприємство мусить змінювати структуру балансу, оскільки має проблеми з його ліквідністю.

За проведеними дослідженнями ми можемо також зробити висновок про недосконалість законодавчої бази бухгалтерського обліку в нашій країні. Необхідно терміново вирішити проблему раціональної організації і ведення бухгалтерського обліку товарів. Відносно Інструкції про застосування Плану бухгалтерських рахунків, то в ній в цілому детально викладено, що саме слід враховувати на окремих бухгалтерських рахунках, але майже неможливо знайти відповіді на питання як здійснювати облік.

Вирішення найважливіших питань методології системи бухгалтерського обліку на державному рівні необхідні ще і тому, що бухгалтери підприємств повинні мати можливість захищати правильність ведення ними бухгалтерського обліку на підприємствах від різного роду контролерів. Крім того, необхідно захистити їх від необґрунтованих штрафів за неправильне ведення бухгалтерського обліку. В умовах невизначеності, недостатньої конкретності і суперечності документів по бухгалтерському обліку прав той, хто має більших прав, тобто контролери. При реформуванні бухгалтерського обліку доцільно зберегти, де це можливо стабільність методологічних підходів до організації і ведення бухгалтерського обліку в торгівлі.

Представляється, що запропоновані рекомендації сприятимуть підвищенню аналітичної і оперативності обліку і ефективності управління підприємством в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р., із змінами і доповненнями від 28.12.2014 р. № 72-VIII – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Закон України «Про державне регулювання виробництва, обігу спирту етилового, коньячного і плодового алкогольних напоїв та тютюнових виробів» №46 від 19.12.1995р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80>
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
5. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» № 28 від 06.07.1995 р. зі змінами від 01.07.2015 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/265/95>
6. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» в редакції від 15.01.2015 № 126-VIII [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>
7. Закон України «Про ціни і ціноутворення» в редакції від 05.01.2013р. № 5496-17 [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, обов'язків та господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.99р. - [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

9. Інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків - [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0202-94>.

10. Наказ Міністерства транспорту України «Про внесення змін і доповнень до Інструкції про порядок виготовлення, зберігання, застосування єдиної первинної транспортної документації для перевезення вантажів автомобільним транспортом та обліку транспортної роботи» №13/12 від 17.01.1997 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0041-97>.

11. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики «Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні» № 466/10746 від 04.05.2005 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0466-05>.

12. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції про порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних довіреностей на одержання цінностей» №293/1318 від 12.06.1995 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0293-96>.

13. Постанова Госарбітражу при Раді Міністрів СРСР «Инструкция о порядке приемки продукции производственно-технического назначения и товаров народного потребления по качеству» № П-7 від 25.04.1996р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/va007400-66>

14. Постанова КМУ «Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість» №569 від 16.10.2014 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-%D0%BF>

15. Постанова КМУ «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін

(тарифів)» № 1548 від 25 грудня 1996 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1548-96-%D0%BF>

16. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, наказ Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» № 246 від 20.10.1999р. із змінами, внесеними згідно з Наказами МФУ - [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

18. Андрущак Б. Учет торговых наценок в розничной торговле// Дебет-Кредит.- 2008. - № 37 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/1cid13780.html>

19. Бухгалтерський облік . Частина I : навчальний посібник / за ред. В. Ф. Максимової; . – Одеса : ОНЕУ, 2013. – 462 с.

20. Верхоглядова Н., Шило В., Ільїна С., Кисла В. Бухгалтерський фінансовий облік. Теорія та практика: Навч. посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2010. – 536 с.

21. Водоп'янова О. Облік запасів у роздрібній торгівлі // Дебет-Кредит . – 2007 . - №12– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtkt.com.ua/show/1cid03007.html>.

22. Грачева Р. Учет торговых наценок // Дебет-Кредит . – 2004 . - №28– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecolib.com.ua/article.php?book=30&article=3740>.

23. Граковський Ю. Вибуття товарів у роздрібній торгівлі при реалізації // Вісник фіскальної служби – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/3483>

24. Гура Н. О. Облік видів економічної діяльності: Підручник - К.: Центр учбової літератури, 2010. – 392 с.

25. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 243 с.
26. Коляда А. Л. Аналітичні методи управління рівнем конкурентоспроможності підприємства / А. Л. Коляда // Інформаційні технології та моделювання в економіці: збірник наукових праць. – Одеса – Черкаси, 20-22 травня 2015 року. – 2015. - С. 100-103. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3989>.
27. Кубик В. Д. Облікова політика як інструмент стратегії розвитку підприємства / В. Д. Кубик // Міжнародна науково-практична конференція, «Соціально-економічний розвиток України та її регіонів: проблеми науки та практики»: у 2-х частинах. – Одеса: ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2015. – Ч.1. – С. 104-106. - [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3942>
28. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп.- Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2009.-670с. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uchebniks.net/book/96-finansovij-oblik-navchalnij-posibnik-lishilenko-ov>
29. Муренко Т. О. Аналіз економічної стійкості підприємства в сучасних умовах / Т. О. Муренко // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський нац. екон. ун-т. – Одеса, 2013. – Вип. 2 (49), Ч. 2. – С. 120-126. -[Електронний ресурс] – режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3231>
30. Облік торгових націнок. Яким він має бути // Український бухгалтерський тижневик «Дебет-Кредит». – [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.dtkr.com.ua/show/1cid0462.html#top>.
31. Облік у галузях економіки.: Навч. посіб. /За ред. Максимової В.Ф., – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 496 с.

32. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. - 3-тє вид. доп. і перероб. – К.: Алерта. –2011. –1076 с.

33. Фінансовий облік : підручник для студ. ВНЗів, КНТЕУ / [Нападовська Л.В., Алексєєва А.В., Бакурова О.А., Веренич О.Г., Уманців Г.В.]; за заг. ред. Любов Василівна Нападовська.– К.: КНТЕУ, 2013.- 699 с.

34. Фінансовий облік 2: навч. посіб. / [Н.М. Ткаченко, О.В. Борович, І.Л. Цюцяк, А.Л. Цюцяк]; за заг. ред. Н.М. Ткаченко. –К.:Алерта, 2014.–456 с.

35. Ярова О.А. Удосконалення порядку проведення інвентаризації на підприємстві. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com1>